

Avos 1:2

שמעון הצדיק היה משירי כנסת הגדולה. הוא היה אומר, על שלשה דברים העולם עומד: על התורה, ועל העבודה, ועל גמילות חסדים

Shemos 3:1-4

ומשה היה רעה את צאן יתרו חתנו כהן מדין וינהג את הצאן אחר המדבר ויבא אל ה' האלהים חרבה:

וירא מלאך יהוה אליו בלבת אש מתוך הסנה וירא והנה הסנה בער באש והסנה איננו אכל:

ויאמר משה אסרה נא ואראה את המראה הגדל הזה מדוע לא יבער הסנה:

וירא יהוה כי סר לראות ויקרא אליו אלהים מתוך הסנה ויאמר משה משה הנני

Bereishis 22:16-17

ויאמר, בי נשבעתי נאם-יהוה: כי, יעו אשר עשית את-הדבר הזה, ולא חשכת, את-בנג את-יחידך

כי-ברך אברכה, והרבה ארבה את-זרעך ככוכבי השמים, וכחול, אשר על-שפת הים; וירש זרעה, את שער איביו

That I will surely bless you, and I will greatly multiply your seed as the stars of the heavens and as the sand that is on the seashore, and your descendants will inherit the cities of their enemies

Bereishis 24:60

ויברכו את רבקה ויאמרו לה אחתנו את היי לאלפי רבבה וירש זרעך את שער שנאיו

And they blessed Rivka and said to her, Our sister, may you become thousands of myriads, and may your seed inherit the cities of their enemies (haters)

Rashi, 24:60

את היי לאלפי רבבה. את זרעך תקבלו אותה ברכה שנאמר לאברהם בהר המוריה והרבה ארבה את זרעך וגו', יהי רצון שיהא אותו הזרע ממך ולא מאשה אחרת

Kli Yakar, 24:60

ויירש זרעך את שער שנאיו. גם לאברהם נאמר לשון זה "ויירש זרעך את שער אויביו" כי כך המדה בכל גומלי חסד שיש להם אוהבים רבים כמ"ש (משלי יט ו') רבים יחלו פני נדיב וכל הרע לאיש מתן. ואברהם היה גומל חסד לכל לקרובים ולרחוקים וכן רבקה, על כן בדרך טבע יירשו שער אויביהם, כי יש להם ריעים רבים העומדים להם בעת צרתם, וכאמרו רז"ל (ב"ק יז). כל העוסק בתורה ובגמילות חסדים זוכה לנחלת ב' שבטים כו'. ומסיק שם איכא דאמרי אויביו נופלים לפניו חללים כיוסף, שנאמר (דברים לג יז) בכור שורו הדר לו וקרני ראם קרניו וגו'. כי גם יוסף היה גומל חסד עם כל בית אביו ועם הרחוקים בשני רעבון, וכן אמר דוד (תהלים קיב ה-ט) טוב איש חונן ומלוה וגו' סמוך לבו לא יירא עד אשר יראה בצריו פזר נתן לאביונים קרנו תרום בכבוד. כי בקרנו ינגח עמים כיוסף

לפיכך אמרו לה **היי לאלפי רבבה** וכי נתנו קצבה לברכתה ומאי רבותא כל אדם שיש לו בנים ברבות הימים יצא ממנו מספר זה ויותר מהמה. אלא ודאי שלא דברו ביוצאי חלציה כי היו בטוחים על כחו של זקן זה אברהם שנתברך כבר שיהיה זרעו כחול הים ומהו שאמרו **לאלפי רבבה** למ"ד של לאלפי מה טיבה, אלא שאמרו יהי רצון שתזכה להטיב ולגמול חסד לאלפי רבבה כי יהיה רב חילך, ועי"ז יהיו לך אוהבים רבים ובסיבה זו **יירש זרעך את שער אויביו**, כי רבים יעמדו בעזרתך כי תצא למלחמה. ויכול להיות שדרך עצה אמרו לה כן, ובזה מדוקדק הלשון היי לאלפי רבבה. ומדנקט לשון ויירש ש"מ שאמרו לה אל תדאגי על ההוצאה, אלא שלח לחמך על פני המים לאלפי רבבה אנשים, וסוף תקבל ירושה בשער שונאיך פי שנים כפלים, כי יש מפזר ולסוף ונוסף עוד

¹ Misheli 19:6 - The great will beg the favor of a generous man, and everyone is a friend to a man who gives gifts